

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κάρντιφ, 16 Ιουνίου 1998

(Τοπική ώρα: 15.25 – 16.00)

ΤΑΚΤΙΚΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δεύτερη ημέρα εργασιών – πέρας εργασιών

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης μετά το πέρας των εργασιών της διήμερης Συνόδου του Τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Κάρντιφ, παρεχώρησε συνέντευξη Τύπου προς τους Έλληνες δημοσιογράφους, που τον συνοδεύουν. Στην εισαγωγική παρέμβασή του, ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι, ολοκληρώθηκε το Συμβούλιο Κορυφής.

Το πρώτο θέμα που θα ήθελα να θίξω είναι οι σχέσεις Ελλάδας – Τουρκίας στο πλαίσιο το οποίο έχει διαμορφωθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως ξέρετε, μετά την απόφαση του Λουξεμβούργου, υπήρξε μια πολύ έντονη αντίδραση της Τουρκίας στην απόφαση του Λουξεμβούργου. Η Τουρκία είχε πει ότι κακώς δεν αναγνωρίστηκε ως υποψήφια χώρα. Θα πρέπει να αναθεωρηθεί αυτή η απόφαση και να της δοθεί ο χαρακτήρας της υποψήφιας χώρας.

Μετά από αυτή την αντίδραση της Τουρκίας υπήρξαν αρκετές κινήσεις για να διατυπωθεί ένα άλλο κείμενο, ένα νέο κείμενο, στο οποίο θα υπήρχε κάποια ανταπόκριση σ' αυτή την επιθυμία, την επιδίωξη της Τουρκίας.

Η Σύνοδος Κορυφής εδώ στο Κάρντιφ οδήγησε σε μία απόφαση, η οποία εμμένει σταθερά στο πλαίσιο το οποίο αποφασίστηκε στο Λουξεμβούργο. Δεν υπάρχει καμία αλλαγή, ούτε αναγνωρίζεται ότι είναι 12 οι υποψήφιας χώρες ή 11 συν την Τουρκία, ούτε γίνεται λόγος για υποψήφια χώρα σε σχέση με την Τουρκία, ούτε υπάρχουν κάποιες άλλες διατυπώσεις, οι οποίες διαχωρίζουν την Τουρκία από το προηγούμενο καθεστώς.

Επίσης, υπήρξε η προσπάθεια να εγκριθεί και να προχωρήσει σε εφαρμογή το χρηματο-οικονομικό πρωτόκολλο, να ξεπεραστεί έτσι το ελληνικό βέτο. Και αυτό δεν έγινε. Όπως φαίνεται από τη διατύπωση της απόφασης ή από την απόφαση, δεν θίγεται καν το θέμα του χρηματοοικονομικού πρωτοκόλλου. Παραμένει το πλαίσιο αυτό το οποίο ήταν.

Χθες το βράδυ, στη 1.30, με πήρε στο τηλέφωνο ο Πρόεδρος Κλίντον και με προέτρεψε, με παρεκάλεσε να αλλάξουμε τη σχέση μας ή τη θέση μας απέναντι στην Τουρκία, να συμφωνήσουμε σε κάποια διατύπωση, η οποία θα την ικανοποιεί, χρησιμοποιώντας ως κύριο επιχείρημα ότι εάν γίνει αυτό, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα έχουν τη δυνατότητα να πιάσουν την Τουρκία, για να προχωρήσει και αυτή σε υποχωρήσεις.

- Απάντησα στον Πρόεδρο Κλίντον ότι αυτό δεν είναι δυνατόν. Οι θέσεις μας είναι ξεκάθαρες. Έχει αποφασισθεί ένα πλαίσιο, αυτό του Λουξεμβούργου. Και αυτό το πλαίσιο πρέπει να εφαρμοσθεί. Επανέλαβα, δηλαδή, αυτά που είχα πει και στη χθεσινή συνεδρίαση: Δεν μπορεί να υπάρξει αναδιατύπωση, αναμόρφωση, κάποια νέα μορφή σχέσης. Εκείνο το οποίο υπήρχε, θα συνεχίσει να υπάρχει και μέσα σε αυτό το σχήμα. Όπως διαμορφώθηκε, πρέπει να βρούμε και μελλοντικά τις όποιες λύσεις. Είναι σκόπιμες, είναι αναγκαίες για την ευρωπαϊκή στρατηγική της Τουρκίας.
- Κλείνω αυτό το κεφάλαιο με τη διαπίστωση, ότι έτσι η προσπάθεια μιας αναδιαμόρφωσης και μιας αναδιατύπωσης δεν οδηγήθηκε σε αποτέλεσμα. Η προσπάθεια να ενισχυθεί η Τουρκία, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει διάφορα εσωτερικά προβλήματα, είναι μια προσπάθεια η οποία δεν απέδωσε.
- Και επίσης θέλω να τονίσω ότι επειδή ελέγχθη χθες σε μια συζήτηση που είχαμε μαζί ότι υπήρχε ένα μέτρω, οι «14» και απέναντι σ' αυτούς τους «14» ήταν η Ελλάδα, αυτό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Υπήρχαν διάφορες τοποθετήσεις και απόψεις στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά σε καμιά στιγμή δεν διαμορφώθηκε ένα μέτρω των άλλων 14 χωρών με αντιμετώπιση την Ελλάδα.
- Το τουρκικό, βέβαια, δεν ήταν το κύριο θέμα συζητήσεων σ' αυτή τη Σύνοδο Κορυφής.
- Δύο ήταν τα θέματα τα οποία θα μπορούσα να χαρακτηρίσω ως ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και πάνω στα οποία επικεντρώθηκαν οι συζητήσεις:
- Το ένα θέμα αφορά τους ίδιους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν θα συμφωνήσουμε ότι δεν θα αυξηθούν οι πόροι, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει η κατανομή των πόρων αυτών, ποίους πόρους θα διαθέτουν τα διάφορα Ταμεία, ποιοι κανόνες θα ισχύσουν για τα Ταμεία.
- Εμείς, όπως ξέρετε, έχουμε ενδιαφέρον και να υπάρχουν αυξημένοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις της σύγκλισης, αλλά και να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις της διεύρυνσης. Και επίσης να μην αλλάξουν οι τρόποι λειτουργίας των Ταμείων με τρόπο τέτοιο ή με μορφή τέτοια, ώστε να προκύψουν περιορισμοί για τη χώρα.
- Η συζήτηση η οποία έγινε άφησε τα θέματα αυτά ανοιχτά, παρ' όλο ότι υπήρχε προσπάθεια να κλείσουν κάποια. Και επιπλέον με σοφήνεια διευκρινίστηκε ότι οι πόροι οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται για τη διεύρυνση θα είναι μια χωριστή κατηγορία πόρων και δεν θα εντάσσονται στο σύνολο των πόρων, οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν και για τη σύγκλιση και για τη διεύρυνση.
- Είναι, λοιπόν, ένα θέμα το οποίο θα συνεχίσει να συζητείται και θα υπάρξουν αποφάσεις στα επόμενα Συμβούλια.
- Το δεύτερο θέμα αφορά την «Ατζέντα 2000»: Δηλαδή, την αναμόρφωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), τις νέες δραστηριότητες των Ταμείων, αυτά τα θέματα των πόρων. Ενώ υπήρχαν κάποιες σκέψεις ότι θα πρέπει να κλείσουν τώρα τα θέματα, δεν έκλεισαν τα θέματα και έγινε αποδεκτή η δική μας και άλλων χωρών θέση, ότι όλα αποτελούν ένα πακέτο. Η τελική θέση θα κριθεί με βάση το σύνολο το οποίο θα διαμορφωθεί. Δεν μπορούμε να κλείσουμε σήμερα το ένα θέμα και να προχωρήσουμε μετά με κλειστό αυτό το θέμα στην επεξεργασία των επομένων.
- Συμπερασματικά, λοιπόν, σ' αυτό το σημείο η δική μας γραμμή πλευσης ή η δική μας τακτική και άποψη είναι μία άποψη η οποία έγινε δεκτή ή προχώρησε στο Συμβούλιο. Δεν έγιναν ρυθμίσεις ή δεν ελήφθησαν αποφάσεις οι οποίες κλείνουν θέματα τα οποία δεν θέλαμε να κλείσουν.

- Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο ήταν αυτό το οποίο συζητήθηκε χθες: Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκεί υπήρχαν δύο γραμμές:
  - Η μία γραμμή ήταν (ας την έλεγα) αυτή η οποία ήταν πιο διαχειριστική, που ήθελε να συγκεντρώσει την προσοχή της σε διάφορες ρυθμίσεις, οι οποίες θα πρέπει να γίνουν για την καλύτερη λειτουργία της Επιτροπής του Συμβουλίου. Και
  - Η άλλη άποψη, αντίθετη με την πρώτη που σας ανέφερα, ότι δεν πρέπει να προχωρήσουμε τώρα στη νέα συζήτηση της Συνθήκης, να υπάρχει μια νέα Διακυβερνητική, αλλά θα πρέπει να περιμένουμε να κλείσει πρώτα ο κύκλος της Συνθήκης του Άμστερνταμ και να κοιτάξουμε πώς μπορούμε να ανοίξουμε νέους τομείς, να δώσουμε νέους στόχους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να υπάρξει κάποιο νέο όραμα, όπως αυτά τα οποία υπήρξαν στο παρελθόν, για να μπορέσει να είναι εντονότερη η δυναμική της ενοποίησης.
  - Αποφασίστηκε ότι θα πρέπει, προτού αρχίσει μια νέα τέτοια διαδικασία, να υπάρξει κύρωση της Συνθήκης του Άμστερνταμ απ' όλες τις χώρες. Και εν τω μεταξύ θα υπάρχουν άτυπες διαβουλεύσεις. Στις άτυπες αυτές διαβουλεύσεις, βέβαια, τα κράτη-μέλη θα προσέλθουν το καθένα με τη δική του γνώμη. Αλλά πιστεύω ότι μια μεγάλη πλειοψηφία δέχεται και τη δική μας άποψη, τη δική μας προοπτική, ότι σ' αυτό το νέο γύρο των συζητήσεων, εκείνο που θα πρέπει να είναι η επιδίωξη είναι να δώσουμε μια νέα δυναμική στην Ένωση και όχι απλώς να ρυθμίσουμε διάφορα επιμέρους θέματα.
- Συζητήθηκαν και τα θέματα της Απασχόλησης. Συμφωνήθηκε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια εκτίμηση των προγραμμάτων, τα οποία εφαρμόζουν οι διάφορες χώρες. Θα πρέπει σιγά-σιγά να διαμορφωθούν κριτήρια για να διαπιστώνεται η επιτυχία ή όχι αυτών των προγραμμάτων. Αλλά προς το παρόν δεν πρέπει να υπάρξουν δεσμευτικοί κανόνες, κάτι το οποίο εμείς είχαμε τονίσει.
- Από την όλη συζήτηση μπορώ να πω, να τονίσω ότι το θέμα της Απασχόλησης είναι κάτι που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ότι κοντά στην ανάγκη για σταθερότητα εκφράστηκε σε πολλές περιπτώσεις και με πολλές μορφές η ανάγκη στον κοινωνικό τομέα και ιδίως στην Απασχόληση να υπάρχει πρόσδος και να διαμορφωθούν αποτελεσματικές πολιτικές.
- Τέλος, θέλω να αναφέρω ότι εγκρίθηκαν και οι γενικές κατευθύνσεις, οι γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής. Οι γενικές κατευθύνσεις οι οποίες κινούνται στο πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής που είχε εφαρμοσθεί μέχρι σήμερα. Ένα πλαίσιο που όπως διαπιστώθηκε έχει εξασφαλίσει σταθερότητα, έχει οδηγήσει σε αυξημένους αναπτυξιακούς ρυθμούς, έχει μειώσει τον πληθωρισμό και έχει θωρακίσει σε αρκετά μεγάλο βαθμό την Ευρωπαϊκή Ένωση απέναντι σε κρίσεις.
- Η άποψη ήταν ότι θα πρέπει να είμαστε προσηκτικοί, εν όψει των εξελίξεων στην παγκόσμια οικονομία. Ότι αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να το επεξεργαστούμε ακόμη περισσότερο για να εξετάσουμε πώς είναι δυνατόν να αντιμετωπίσουμε στο μέλλον μια ύφεση, αν υπάρξει. Αλλά ότι η πορεία μέχρι σήμερα είναι θετική ή κρίνεται στα περισσότερα ή σε όλα τα σημεία θετική.
- Αν θέλω να αξιολογήσω αυτό το Συμβούλιο Κορυφής, μπορώ να πω ότι ήταν ένα μεταβατικό Συμβούλιο.
- Ένα μεταβατικό Συμβούλιο με την έννοια ότι διαπίστωσε τις μέχρι σήμερα εξελίξεις: Θετικές, όσον αφορά την οικονομική πορεία της Ένωσης. Θετικές, όσον αφορά τις πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί για την Απασχόληση.

- Διαπίστωσε επίσης ότι χρειάζεται αυτά τα θέματα να ερευνηθούν περισσότερο και ότι πρέπει να ανοίξουν νέα μέτωπα ή νέοι προβληματισμοί, κυρίως όσον αφορά το θέμα ποια θα είναι η Ευρώπη που επιδιώκουμε και επίσης με ποια μέσα θα επιδιώξουμε αυτή την Ευρώπη, με ποιους πόρους και με ποιες διαδικασίες.
- Η Αυστριακή Προεδρία, η οποία αναλαμβάνει από 1^{ης} Ιουλίου θα συνεχίσει να επεξεργάζεται τα θέματα αυτά.

Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

Θ. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΕΓΑ): Κύριε Πρόεδρε, αναρωτιέμαι πώς έκλεισε το τηλέφωνο ο Πρόεδρος Κλίντον; Αν ήταν ενοχλημένος και ποιες πιθανόν θα είναι οι επιπτώσεις της αμερικανικής πολιτικής στην περιοχή μας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Πρόεδρος Κλίντον δεν ήταν ευχαριστημένος, αφού του απάντησα ότι δεν συμφωνώ μαζί του, ότι κάνει μια λάθος επίμηση για την πολιτική της Τουρκίας, ότι η Τουρκία δεν θέλει να εξασφαλίσει κάτι για να προβεί μετά σε κάποιες άλλες ρυθμίσεις και υποχωρήσεις. Απλώς θέλει να εξασφαλίσει όλο και περισσότερα και θα πρέπει να της δοθεί μια δυνατή απάντηση ότι θα πρέπει να αλλάξει τακτική. Του είπα επίσης ότι δεν πιστεύω πως η τουρκική κυβέρνηση, αυτή τη στιγμή, είναι σε θέση να πάρει οποιαδήποτε απόφαση. Γι' αυτούς τους λόγους είπα στον Πρόεδρο Κλίντον ότι αυτές οι κινήσεις τις οποίες εισηγείται, θα είναι κινήσεις οι οποίες δεν θα έχουν καμία συνέχεια. Δεν πρόκειται να έχουν συνέχεια, διότι το κέντρο βάρους της πολιτικής στην Τουρκία είναι το εσωτερικό μέτωπο, οι επερχόμενες εκλογές. Ο καθένας θέλει να κερδίσει θέση σε σχέση με τις εκλογές και γι' αυτό η όποια κίνηση θα γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης και δεν θα έχει συνέχεια. Μου είπε, βέβαια, ότι αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ένταση στην περιοχή. Του είπα ότι η ένταση, αν υπάρξει στην περιοχή, θα προέρχεται από ευθύνη της Τουρκίας και όχι ευθύνη της Ελλάδας. Η Ελλάδα έχει δηλώσει ότι όλα τα θέματα είναι διωγτόν να επιλυθούν και το κύριο θέμα, που είναι το θέμα της υφαλοκρητιδίας, μπορεί να παραπεμφθεί στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, κάτι το οποίο η Τουρκία αρνείται να το κάνει. Επομένως, αν πρέπει να αποδοθεί μομφή σε κάποιον, σε μία πιθανή ένταση, αυτός είναι αποκλειστικά και μόνο η Τουρκία. Κατά τα άλλα, βέβαια, η συζήτηση με έναν αρχηγό κράτους είναι πάντα φιλική. Ο καθένας λέει τις απόψεις του, αλλά τις λέει με έναν φιλικό και αποφασιστικό τρόπο. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να περνούν οι απόψεις.

Ν. ΜΕΛΕΤΗΣ (ΕΘΝΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, είπατε ότι ο Πρόεδρος Κλίντον σας είπε πως αν η Ελλάδα άλλαζε τη στάση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκείνος θα μπορούσε να πείσει την Τουρκία. Αναφέρθηκε σε ποιες συγκεκριμένες υποχωρήσεις ...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, όχι.

Ν. ΜΕΛΕΤΗΣ: ... και αν θεωρείτε ότι αυτό ήταν μια συντονισμένη ενέργεια της Βρετανικής Προεδρίας μαζί με την Ουάσιγκτον για να πείσουν τη Ελλάδα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν γνωρίζω, αλλά προφανώς κάποια πληροφόρηση είχε ο Πρόεδρος Κλίντον από τη χθεσινή συζήτηση για να με πάρει τηλέφωνο στη 1.30 τη νύχτα. Αλλιώς, γιατί θα μου τηλεφωνούσε;

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Η Βρετανική Προεδρία έφερε ένα κείμενο το οποίο σε γενικές γραμμές ήταν από μας αποδεκτό, με ορισμένες συγκεκριμένες παρατηρήσεις που κάναμε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σ' αυτό που λέει ο κ. Πάγκalos, θέλω να προσθέσω το εξής: Κυκλοφορούσαν διάφορα κείμενα, τα οποία ήταν πολύ μικριά από τις δικές μας απόψεις και αυτά τα κείμενα διορθώθηκαν, αποσύρθηκαν, δεν είχαν συνέχεια, γιατί η χθεσινή στάση μας ήταν σαφέστατη και αντιλήφθηκαν ότι δεν θα υπήρχε συνέχεια στην προσπάθειά τους.

Γ. ΚΟΓΙΑΝΝΗΣ (ΝΕΤ): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να ρωτήσω γιατί κατά τη γνώμη σας η Βρετανική Προεδρία έφερε το θέμα της Τουρκίας από τη στιγμή που γνώριζε ποιες θα ήταν οι ελληνικές αντιδράσεις, αφού μάλιστα τις είχατε εκφράσει στη συνάντηση που είχατε με τον κ. Μπλερ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Διότι κάποιои, ίσως, θέλουν να κάνουν δουλειές με την Τουρκία, διότι κάποιои έχουν να κάνουν εξαγωγές, κάποιои θέλουν χρήματα για να χρηματοδοτήσουν δραστηριότητες. Μέσα σ' έναν τέτοιο ευρύ χώρο, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, πάντα υπάρχουν συμφέροντα που κινούνται και η Προεδρία προσπαθεί να κάνει συμβιβαστικές κινήσεις. Όλα αυτά κινούνται μέσα σ' ένα λογικό πλαίσιο.

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τι θα πει γιατί η Βρετανική Προεδρία έφερε το θέμα της Τουρκίας. Το θέμα της Τουρκίας είναι μέσα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής. Υπάρχει η ευρωπαϊκή στρατηγική για την Τουρκία που έρχεται σε κάθε Σύναδο Κορυφής. Το θέμα είναι πώς θα έρχεται.

Ν. ΜΕΓΓΡΕΛΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, ποια ήταν η γαλλική στάση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η γαλλική στάση, όσον αφορά αυτό καθ' εαυτό το θέμα της ευρωπαϊκής στρατηγικής στο θέμα της Τουρκίας, ήταν ουδέτερη. Ο κ. Σιράκ δεν εκφράστηκε ή τουλάχιστον δεν εκφράστηκε με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να τον προσέξουμε. Ο κ. Σιράκ έκανε μία προσπάθεια, με την οποία διαφωνήσαμε ριζικά, να βίξει το θέμα της Κύπρου και στη σχετική παράγραφο των Συμπερασμάτων της Προεδρίας να απαλειφθεί η αναφορά στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες με τις οποίες γίνεται η συζήτηση για τη διεύρυνση, λέγοντας ότι η Κύπρος είναι μια ειδική περίπτωση και ότι για την Κύπρο δεν μπορεί να ισχύσουν, λόγω προβλημάτων που υπάρχουν εκεί, όσα ισχύουν για τις άλλες χώρες. Η προσπάθειά του αυτή δεν καρποφόρησε. Όπως μπορείτε να διαπιστώσετε στο Κείμενο των Συμπερασμάτων αναφέρονται ονομαστικά όλες οι χώρες με τις οποίες αποφασίστηκε στο Λουξεμβούργο να υπάρχουν συζητήσεις, με στόχο την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, εσ ήθελα μία διευκρίνιση στην απάντηση που δώσατε προηγουμένως: Όταν ο Πρόεδρος Κλίnton αναφέρθηκε, προθυμοποιήθηκε μάλλον να ασκήσει πιέσεις στην Τουρκία, εάν εμείς συναινούσαμε στη διατύπωση του Κειμένου της Προεδρίας, καταλάβατε προφανώς ότι οι πιέσεις για υποχωρήσεις αφορούσαν τα ελληνοτουρκικά, τα διμερή, το κυπριακό ή τις ευρω-τουρκικές σχέσεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κα Αδάμ, όταν μου λέει ο Πρόεδρος Κλίντον ότι κάνει εσύ κάτι για να κάνω κι εγώ κάτι με τους Τούρκους, προφανώς εννοεί να κάνω εγώ κάτι με τους Τούρκους σε σχέση με εσένα. Αυτό είναι. Βέβαια, δεν μπήκαμε εσ' αυτή τη συζήτηση, ούτε ρώτησα τι θα κάνει, ούτε τι επιδιώκει να κάνει, διότι δεν με ενδιέφερε. Ήταν σαφές ότι εμείς δεν συζητούμε

αυτό το θέμα. Ο οιοσδήποτε θέλει να ρυθμίσει το πρόβλημα το οποίο υπάρχει στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, έχει τη δυνατότητα να πάρει πρωτοβουλίες, να συζητήσει με την Τουρκία. Εμείς έχουμε αποσαφηνίσει τη θέση μας.

Κ. ΑΔΑΜ: Και μια δεύτερη ερώτηση, κύριε Πρόεδρε: Αναφέρατε ότι στο Κείμενο των Συμπερασμάτων δεν θίγεται το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο. Σαφώς, δεν υπάρχει καμία αναφορά. Με βάση, όμως, το τελευταίο σχέδιο Συμπερασμάτων που έχουμε στα χέρια μας, στην παράγραφο 69 γίνεται σαφώς μία αναφορά σε έναν μηχανισμό της Επιτροπής, σε ό,τι αφορά τη χρηματοδοτική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στην Τουρκία. Αυτό πώς εξελίχθηκε; Απαλείφθηκε αυτό από το τελικό Κείμενο των Συμπερασμάτων; Και εάν αυτό σημαίνει πως δημιουργείται ένας παράλληλος μηχανισμός χρηματοδότησης της Τουρκίας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Στο τελικό Κείμενο δεν υπάρχει η λέξη «μηχανισμός» στον οποίο αναφερθήκατε. Αυτό το κείμενο στο οποίο αναφερθήκατε, έχει αλλάξει. Ολόκληρη αυτή η φράση έχει διαγραφεί. Τη θέση της πήρε μια άλλη φράση, στην οποία αναφέρεται ότι «το Συμβούλιο διαπιστώνει πως η Επιτροπή θα εξετάσει όλα αυτά τα θέματα (όπως είναι καθήκον της, προσθέτω εγώ) και θα υποβάλει στα αρμόδια όργανα προτάσεις».

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Όπως το κάνει ήδη η Επιτροπή σε κάθε Συμβούλιο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Έτσι όπως είναι το Κείμενο, απλώς επαναλαμβάνει την υπάρχουσα σήμερα κατάσταση. Η Επιτροπή σε κάθε θέμα υποβάλλει προτάσεις. Και σ' αυτό το θέμα -αναφέρεται στο τελικό Κείμενο των Συμπερασμάτων- το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να κάνει προτάσεις.

Θέλω να ξεκαθαρίσω το θέμα απολύτως και κατά τρόπο που να μην επιδέχεται άλλες ερμηνείες: Επιδίωξη ήταν να υπάρξει κάποια διατύπωση, η οποία, ίσως, να δημιουργεί μία νέα βάση για τη χρηματοδότηση, μία νέα βάση, η οποία κατά κάποιο τρόπο να ξεπερνά τα εμπόδια τα οποία έχει το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο. Αυτή η επιδίωξη ματαιώθηκε. Δεν υπάρχει καμία τέτοια βάση, ούτε καμία διατύπωση, η οποία μπορεί να δώσει στο ελάχιστο τη δυνατότητα, την πιθανότητα, τη σκέψη ότι μπορεί να υπάρξει χρηματοδότηση από άλλες πηγές και με άλλους τρόπους και με διαδικασίες όπου η Ελλάδα δεν θα μπορεί να εκφράζει τη γνώμη της.

Α. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, και εγώ θα ήθελα μία διευκρίνιση: Για όλα αυτά τα θέματα έγινε συζήτηση σήμερα ή τελικά ήρθε αυτό το Κείμενο που εγκρίθηκε και ομοφώνως έγινε αποδεκτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Έγινε συζήτηση. Βεβαίως και έγινε συζήτηση. Η Προεδρία παρουσίασε το Κείμενο με το οποίο διαφωνήσαμε και είπαμε ότι πρέπει να υπάρξουν αλλαγές. Μετά από συζήτηση μέσα στο Συμβούλιο προέκυψε μια διατύπωση, η οποία -επαναλαμβάνω- επιβεβαιώνει ή αναφέρει εκ νέου την υπάρχουσα κατάσταση.

Α. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ: Για να μην υπάρξουν παρανοήσεις, κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να μας πείτε ποιοι υποστήριξαν τις δικές μας απόψεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όταν ρωτήθηκε από τον Προεδρεύοντα αν πρόκειται να κάνει κάποιες κινήσεις ή να δεχθεί κάποια διατύπωση, δεν πήρε θέση. Και ό-

πως ξέρετε, στο Συμβούλιο δεν γίνεται σε κάθε θέμα ψηφοφορία ή ποιος λέει ναι, ποιος λέει όχι. Το αν υποστηρίζει κάποιος κάτι ή αρνείται, φαίνεται και από τον τρόπο συζήτησης και συμμετοχής και από το πόσοι λένε ναι, πόσοι αρνούνται κ.λπ.

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Για την ακρίβεια, ρωτήθηκε η Επιτροπή αν η διατύπωση αυτή ανταποκρίνεται στις προθέσεις της και ο κ. Βαν ντεν Μπρουκ απάντησε «no it does not». Απάντησε, δηλαδή, πολύ συνοπτικά και κατόπιν αυτού είπε στο κενό η προσπάθεια αυτή. Επίσης, πρέπει να πούμε ότι η Δανία, το Λουξεμβούργο και διάφορες άλλες χώρες υποστήριξαν τις άλλες γνωστές διατυπώσεις, για παράδειγμα η μεν Δανία αναφέρθηκε στα κριτήρια της Κοπεγχάγης, το δε Λουξεμβούργο αναφέρθηκε στη γνωστή απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Λουξεμβούργο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μάλιστα, πρέπει να σας τω ότι ο κ. Σιράκ έμεινε μόνος του τόσο κατά την αναφορά στα κριτήρια της Κοπεγχάγης, όσο και κατά τη συζήτηση στο θέμα της Κύπρου.

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (FLASH): Κύριε Πρόεδρε, στο τελευταίο τουλάχιστον Κείμενο των Συμπερασμάτων που μας είχε δοθεί, στην παράγραφο 65 που αφορούσε τη διεύρυνση, ετέθη το θέμα της Τουρκίας με έναν διαφορετικό τρόπο. Άλλαξε και αυτό στο τελικό Κείμενο των Συμπερασμάτων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εδώ υπήρχε μία φράση «στην περίπτωση της Τουρκίας οι εκθέσεις θα έχουν ως βάση το άρθρο 28 της συμφωνίας σύνδεσης». Εμείς προσθέσαμε «και τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου».

Π. ΝΕΡΑΤΖΗΣ (ΕΤ3): Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει πάντως μια διατύπωση στο Κείμενο των Συμπερασμάτων της Βρετανικής Προεδρίας, σε ό,τι αφορά την προσαρμογή της τουρκικής νομοθεσίας στις κοινοτικό κεκτημένο. Και μια δεύτερη ερώτηση: Ποια στάση τήρησε ο Καγκελάριος Κόλ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Καγκελάριος Κόλ ήταν σύμφωνος με το σημερινό Κείμενο των Συμπερασμάτων, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά τη συζήτηση.

ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΠΕ): Κύριε Πρόεδρε, η αίσθησή σας από την παρέμβαση του Προέδρου Κλίντον είναι ότι περισσότερο ενδιαφερόταν να γίνει η Τουρκία το δωδέκατο υποψήφιο προς ένταξη μέλος ή να δοθούν τα χρήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Τουρκία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η αίσθησή μου από την παρέμβαση του Προέδρου Κλίντον είναι ότι ήθελε μία κίνηση η οποία θα ικανοποιούσε την Τουρκία. Και η απάντησή μου ήταν ότι τέτοια κίνηση δεν μπορεί να υπάρξει.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΞΕΟΥΣΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, είπατε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε να κυρωθεί από όλα τα κράτη-μέλη η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Δεδομένου ότι σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει η τακτική των δημοψηφισμάτων για την επίτευξη μίας ευρείας συναίνεσης, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν η Κυβέρνηση εξετάζει ένα τέτοιο ενδεχόμενο σε ό,τι αφορά την Ελλάδα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Κυβέρνηση δεν εξετάζει ενδεχόμενο δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Όλες οι προηγούμενες Συνθήκες που αφορούν την Ευρωπαϊκή Ένωση είχαν εγκριθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τον Κανονισμό της Βουλής. Αυτή είναι η πάγια πρακτική στην Ελλάδα και αυτή την πρακτική πρόκειται να ακολουθήσουμε και στο μέλλον.

Ν. ΜΠΟΓΙΟΠΟΥΛΟΣ (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ): Κύριε Πρόεδρε, το γεγονός ότι ο Πρόεδρος μιας μεγάλης χώρας, των Ηνωμένων Πολιτειών, ο κ. Κλίντον εμφανίζεται περίπου ως απειλητικός προάγγελος, ενδεχομένως, έντασης στο Αιγαίο και μάλιστα με μια διάθεση να νίπτει τις χείρες του, απ' ό,τι κατάλαβα από την περιγραφή που μας κάνατε, τι είδους συναισθήματα και τι πολιτικά απαντακλαστικά δημιουργεί στην Ελληνική Κυβέρνηση, όσον αφορά το είδος των συμμαχικών σχέσεων με τις ΗΠΑ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Μπογιόπουλε, εγώ το βλέπω κάπως διαφορετικά απ' ό,τι βλέπετε εσείς. Ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών με παίρνει τηλέφωνο για να συζητήσει το θέμα μαζί μου. Σε άλλες εποχές δεν θα με έπαιρνε τηλέφωνο και θα έκανε κάποια πράγματα τα οποία θα θεωρούσε σκόπιμο, χωρίς καν να εκφράσει μια γνώμη. Βεβαίως, όταν ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών τηλεφωνεί στον Πρωθυπουργό της Ελλάδας και εκφράζει την άποψή του πάνω σ' ένα θέμα, αυτό δημιουργεί κάποια αίσθηση ότι εδώ χρειάζεται προσοχή, αλλά εμείς πιστεύουμε ότι έχουμε τη σωστή πολιτική. Εμείς πιστεύουμε ότι και σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση έχουμε κερδίσει χάρη στην ειλικρίνειά μας, έχουμε κερδίσει χάρη στο ότι έχουμε ξεκάθαρες θέσεις που στηρίζονται στο διεθνές Δίκαιο και έχουμε την ηθική με το μέρος μας και αυτή η ηθική μας στηρίζει στις διεθνείς σχέσεις.

ΚΥΠΡΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η αναφορά του Αμερικανού Προέδρου σε ενδεχόμενο έντασης περιελάμβανε και το θέμα της Κύπρου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, δεν αναφέρθηκε στην Κύπρο.

Ι. ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ (ΑΘΗΝΑΪΚΗ): Δεν ξέρω ακριβώς, κύριε Πρόεδρε, ποιες ήταν οι ακριβείς διαλόγους που είχατε με τον Πρόεδρο Κλίντον, ευγγνώμη που επανέρχομαι σ' αυτό ...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βλέπετε ότι δεν είχα κι εγώ μαγνητόφωνο! Σε ένα ξενοδοχείο του Κάρντιφ, μιάμιση η ώρα τη νύχτα ...

Ι. ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ: Επειδή αναφερθήκατε σε ένταση στο Αιγαίο (όπως σας είπε ο Πρόεδρος Κλίντον) που είναι -νομίζω- μια έμμεση απειλή ...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Κλίντον δεν είπε «ένταση στο Αιγαίο», είπε ότι «θα υπάρξει ένταση».

Ι. ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ: Ένταση πού;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ένταση. Είπε ότι θα υπάρξει ένταση.

Ι. ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ: Στις ελληνοτουρκικές σχέσεις; Πού ακριβώς;

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Μπορεί να εννοούσε μεταξύ του κ. Τζεμ και εμένα!

Γ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ (MEGA): Κύριε Πρόεδρε, είπ-τε ότι δεν διαμορφώθηκε ένας συσχετισμός δυνάμεων 14-1.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μάλιστα. Επειδή το διάβασα αυτό και το άκουσα «η Ελλάδα μόνη της ανημέτωπη με όλους τους άλλους», θα πρέπει να σας πω ότι όποιος ήταν μέσα στην αίθουσα, θα μπορούσε πολύ εύκολα να διαπιστώσει ότι αυτό δεν είναι ακριβές. Ότι όπως συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις που γίνονται συζητήσεις στο Συμβούλιο, υπάρχουν ένας - δύο πρωταγωνιστές της μίας πλευράς, ο πρωταγωνιστής από την άλλη πλευρά και υπάρχει και ένα σώμα που είναι συνήθως σιωπηλό, παρακολουθεί, αλλά σε κρίσιμες περιστάσεις εκφράζεται για να δικαιώσει τον ένα ή τον άλλον. Κανείς δεν εκφράστηκε σε βάρος της Ελλάδος, διότι η δική μας παρέμβαση ήταν μια παρέμβαση αποδεκτή, πειστική, όπως φαινόταν και από τα διάφορα σχόλια που έγιναν.

Γ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ: Θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν συμφωνούσατε κατά κάποιο τρόπο με τον Πρόεδρο Κλίντον, πιστεύετε ...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σε μια υποθετική ερώτηση εκτός πραγματικότητας, τι να σας απαντήσω;

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.